

Standardy ochrony małoletnich

Liceum Ogólnokształcące im. Polskiej Macierzy Szkolnej w Mińsku Mazowieckim

Podstawa prawna Standardów Ochrony Małoletnich:

1. Ustawa z dnia 18 lipca 2023r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023r., poz. 1606)
2. Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1304 ze zm.)
3. Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz. 1606)
4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249)
5. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (t. j. Dz.U. z 2024 r. poz. 17 ze zm.)
6. Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z dnia 20 listopada 1989 r. (t. j. Dz. U. z 1991 Nr 120 poz. 526 ze zm.)
7. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury Niebieskie Karty oraz wzorów formularzy Niebieska Karta (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870)

I. Słowniczek pojęć

Ilekróć w Standardach jest mowa o:

1. **szkole** – należy przez to rozumieć Liceum Ogólnokształcące im. Polskiej Macierzy Szkolnej w Mińsku Mazowieckim;
2. **Standardach** – należy przez to rozumieć Standardy ochrony małoletnich w szkole;
3. **dziecku, uczniu, wychowanku, małoletnim** – należy przez to rozumieć osobę, która nie ukończyła 18 lat i uczęszcza do szkoły;

4. **nioletnim** – należy przez to rozumieć dziecko poniżej 17 roku życia;
5. **pracownikach** – należy przez to rozumieć osoby zatrudnione w szkole, ale i wolontariuszy, praktykantów, osoby, z którymi zostały zawarte umowy cywilnoprawne;
6. **wychowawcy** – należy przez to rozumieć nauczyciela, któremu opiece powierzono jeden oddział w szkole;
7. **nauczycielu** – należy przez to rozumieć osobę posiadającą potwierdzone osobiste predyspozycje i kompetencje, poparte kierunkowym wykształceniem wyższym oraz przygotowaniem pedagogicznym i zawodowym do nauczania formalnego w oświacie/szkole,
8. **rodzicach** – należy przez to rozumieć rodziców, a także prawnych opiekunów dziecka oraz osoby (podmioty) sprawujące pieczę zastępczą nad dzieckiem;
9. **dyrektorze** – należy przez to rozumieć dyrektora szkoły;
10. **krzywdzeniu** – należy przez to rozumieć każde zamierzone lub niezamierzone działanie, lub zaniechanie na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, w tym pracownika, lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbywanie. Krzywdzeniem jest :
  - 1) **przemoc fizyczna** wobec dziecka to przemoc, w wyniku której dziecko doznaje faktycznej fizycznej krzywdy lub jest nią potencjalnie zagrożone. Krzywda ta następuje w wyniku działania bądź zaniechania działania ze strony rodzica lub innej osoby odpowiedzialnej za dziecko, lub ze strony osoby, której dziecko ufa, bądź która ma nad nim władzę. Przemoc fizyczna wobec dziecka może być czynnością powtarzalną lub jednorazową,
  - 2) **przemoc psychiczna** nazywana także emocjonalną, to zamierzone działania, które prowadzą do cierpienia, szkód, kontrolowania drugiej osoby, a także spadku samooceny ofiary. Do działań charakterystycznych dla przemocy psychicznej można zakwalifikować: manipulacje, znęcanie się nad drugą osobą, obrażanie jej, wulgaryzmy i przekleństwa wypowiedane w stronę ofiary, emocjonalny dystans, wrogość, niechęć wobec drugiej osoby itp.
  - 3) **wykorzystywanie seksualne** dziecka to włączanie dziecka w aktywność seksualną, której nie jest ono w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody i/lub na którą nie jest dojrzałe rozwojowo i nie może zgodzić się w ważny prawnie sposób i/lub która jest niezgodna z normami prawnymi lub obyczajowymi danego społeczeństwa. Z wykorzystaniem seksualnym mamy do czynienia, gdy taka aktywność wystąpi między dzieckiem a dorosłym lub dzieckiem a innym dzieckiem, jeśli te osoby, ze względu na wiek bądź stopień rozwoju, pozostają w relacji opieki, zależności, władzy,

- 4) zaniechywanie dziecka** to chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie jego podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych i/lub nierespektowanie jego podstawowych praw, powodujące zaburzenia jego zdrowia i/lub trudności w rozwoju. Do zaniechywania dochodzi w relacji dziecka z osobą, która jest zobowiązana do opieki, wychowania, troski i ochrony dziecka;
11. **prokuraturze** – należy przez to rozumieć prokuraturę rejonową właściwą wg miejsca zaistnienia przestępstwa;
12. **sądzie opiekuńczym** – należy przez to rozumieć Sąd Rejonowy, Wydział Rodziny i Nieletnich właściwy z uwagi na miejsce zamieszkania dziecka;
13. **przestępstwie** – należy przez to rozumieć w szczególności przestępstwa określone w Kodeksie karnym;
14. **przemocy domowej** – należy przez to rozumieć zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:
- 1) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
  - 2) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
  - 3) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
  - 4) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
  - 5) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej;
15. **zagrożeniu dobra dziecka** – należy przez to rozumieć przypadki, w których istnieją uzasadnione powody do podejrzenia, że uczeń może być narażony na jakiegokolwiek formy zaniechybienia, przemocy domowej czy inne trudne do zdefiniowania sytuacje. Katalog możliwych sytuacji będących zagrożeniem dobra dziecka jest otwarty. Przykładowo może to być:
- 1) zaniechybienie potrzeb życiowych dziecka, tj.: np. prawidłowa higiena, żywienie dostosowane do wieku dziecka, zapewnienie odpowiedniej odzieży;

2) zaniedbanie potrzeb emocjonalnych i psychicznych dziecka (pozostawianie dziecka bez opieki lub w takiej sytuacji że coś mu zagraża, lub sprawowanie opieki pod wpływem alkoholu);

3) niewypełnianie zaleceń lekarskich;

4) stosowanie kar fizycznych;

5) surowe dyscyplinowanie dziecka przez rodziców, opiekunów;

6) nieposyłanie dziecka do szkoły;

7) niestosowanie się do zaleceń jednostki oświatowej co do pomocy psychologiczno-pedagogicznej dziecku;

8) sytuacja gdy wiadomo, że w rodzinie jest założona Niebieska Karta, ale potrzeby dziecka nadal nie są zaspokajane i jego sytuacja nie uległa poprawie;

9) sytuacja, gdy pomimo zastosowanej procedury i dostępnych środków wychowawczych podopieczny jednostki kontynuuje działania naruszające bezpieczeństwo, dodatkowo, gdy rodzice/opiekunowie prawni odmawiają współpracy z jednostką oraz szczególnie w sytuacji, gdy jednostce znane są inne przejawy demoralizacji;

10) konflikty około rozwodowe zagrażające dobru dziecka;

11) rodzic nadużywający substancji psychoaktywnych;

16. **demoralizacji** – należy przez to rozumieć, w szczególności:

1) dopuszczenie się czynu zabronionego (czyli zachowania o znamionach określonych w ustawie karnej jako wykroczenie lub przestępstwo),

2) naruszanie zasad współżycia społecznego,

3) uchylanie się od obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki,

4) używanie alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, ich prekursorów, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych,

5) uprawianie nierządu.

17. **przestępstwie ściganym z urzędu** - przestępstwa, które są ścigane niezależnie od woli pokrzywdzonego np. pobicie, znęcanie się, rozpijanie małoletniego, przywłaszczenie mienia.

18. **dobrach osobistych** – należy przez to rozumieć dobra niemajątkowe przysługujące każdej osobie fizycznej oraz osobie prawnej, związane z ich indywidualnym istnieniem. Są nimi np. wolność, nazwisko lub pseudonim, wizerunek. Dobra osobiste odnoszą się do uznanych przez społeczeństwo oraz system prawny wartości obejmujących psychiczną i fizyczną integralność człowieka, jego indywidualność, godność oraz pozycję w społeczeństwie.

II. Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem placówki, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich

§ 1

1. Zadaniem personelu naszej szkoły Liceum Ogólnokształcącego im. Polskiej Macierzy Szkolnej w Mińsku Mazowieckim jest kierowanie się dobrem ucznia i podejmowanie wszystkich działań w zgodzie z obowiązującymi przepisami prawnymi, w tym obowiązkiem ochrony dzieci przed krzywdzeniem. Wszyscy pracownicy i współpracownicy szkoły bez względu na pełnioną funkcję lub stanowisko oraz inne osoby realizujące zadania na terenie szkoły na podstawie umów cywilno-prawnych (w tym stażyści i wolontariusze) zobowiązani są stosować wszystkie zasady zapewniające bezpieczne relacje między uczniem a personelem szkoły.
2. Niedozwolone jest przejawianie wobec dziecka jakichkolwiek zachowań przemocowych, naruszających prawa lub dobra osobiste dzieci będących uczniami naszej placówki, sprzecznych z szeroko rozumianym dobrem i interesem dziecka, zarówno w trakcie jego przebywania na terenie szkoły jak również poza jego terenem, w szczególności:
  - 1) narażające dziecko na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia;
  - 2) naruszające godność dziecka, nietykalność cielesną lub wolność, dyskryminujące dziecko ze względu na płeć, rodzinę lub miejsce pochodzenia, wyznanie, orientację seksualną czy poglądy polityczne, lub z jakichkolwiek innych powodów;
  - 3) powodujące szkody na zdrowiu fizycznym lub psychicznym dziecka
  - 4) ograniczające lub pozbawiające dziecko dostępu do usług lub świadczeń realizowanych przez naszą szkołę zarówno w trakcie zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych realizowanych przez szkołę na jej terenie lub poza nim;
  - 5) istotnie naruszające jego prywatność lub wzbudzające w nim poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, stosowanych zarówno w formie jawnej lub ukrytej, bezpośredniej czy za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej;
  - 6) będących okazywaniem wobec dziecka braku szacunku czy profesjonalizmu;
  - 7) polegających na używaniu wobec dziecka wymagań lub treści nieadekwatnych do jego wieku lub sytuacji;

8) ujawniających jakichkolwiek informacje o dziecku osobom nieuprawnionym, w tym innym dzieciom, innym rodzicom, dotyczących wszystkich wrażliwych obszarów funkcjonowania dziecka w szczególności: jego sytuacji rodzinnej, zdrowotnej, ekonomicznej, prawnej, czy wizerunku;

9) będących przejawem przekraczanie kompetencji nauczyciela w tym: nawiązywania relacji romantycznych lub seksualnych z uczniami;

10) sprzyjających demoralizacji uczniów, m.in. stosowania w obecności uczniów wulgaryzmów, alkoholu, narkotyków lub innych środków psychoaktywnych albo udostępniania uczniom wyrobów tytoniowych, alkoholu, narkotyków lub innych środków psychoaktywnych;

11) mogących być oznaką lub przyczyną braku bezstronności wobec ucznia, w tym przyjmowania od niego lub jego rodziców pieniędzy czy innych prezentów lub sugerujących istnienie między personelem a uczniem jakichkolwiek relacji, mogących być przyczyną nierównego traktowania ucznia lub czerpaniem korzyści osobistych z relacji z dzieckiem i/lub jego rodzicami;

12) będących przekroczeniem nietykalności fizycznej ucznia lub jego seksualności, m.in. dotykania ucznia w sposób mogący być zinterpretowany przez niego lub innych, za niewłaściwy lub nieprzyzwoity;

III. Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone.

§ 1

1. W relacjach między małoletnimi obowiązuje zasada równości w swoich prawach. Każdy uczeń bez względu na płeć, pochodzenie, wyznanie, status socjoekonomiczny, stan rodzinny czy orientację seksualną jest równy w swoich prawach. Do obowiązków dorosłych, zwłaszcza będących wychowawcami i nauczycielami jest modelowanie takiej postawy i pilnowania jej przestrzegania między małoletnimi. Zachowania małoletnich wobec siebie nie mogą naruszać obowiązujących przepisów prawnych.
2. Pomiędzy małoletnimi, zabronione są następujące zachowania:

- 1) narażające na niebezpieczeństwo utraty życia i/lub zdrowia w tym posiadanie, podawanie lub udostępnianie niedozwolonych substancji psychoaktywnych, alkoholu, nikotyny, dopalaczy itp.
  - 2) wszelkie przejawy przemocy fizycznej i seksualnej, tj.: bicie, popychanie, szarpanie, przypalanie, szturchanie, kopanie itp., niszczenie przedmiotów należących do małoletniego; przymuszanie do czynności o charakterze seksualnym; zmuszanie do innych zachowań wbrew woli małoletniego;
  - 3) wszelkie przejawy przemocy psychicznej, tj: wyśmiewanie, poniżanie i ublizanie (zarówno w formie kontaktu bezpośredniego jak i pośredniego); grożenie, zastraszanie, szantażowanie; izolowanie i wykluczanie z grupy;
  - 4) wszelkie przejawy cyberprzemocy, tj.: naruszanie dobrego imienia małoletniego z wykorzystaniem jego wizerunku w sieci; obraźliwe komentarze w sieci pod adresem małoletniego; produkowanie lub udostępnianie innym za pomocą cyfrowych technologii zdjęć, filmów ośmieszających małoletniego i publikowanie ich w sieci, także modyfikowanie treści z udziałem małoletniego w celu ośmieszenia go (w tym patostreaming); podszywanie się za małoletniego w sieci i tworzenie treści w jego imieniu; nakłanianie innych użytkowników technologii cyfrowych do określonych działań na szkodę małoletniego (np. wykluczania go z grupy, hejtowanie, udostępnianie szkalujących treści); każde wykorzystanie jego wizerunku (np. zdjęcia) w sieci bez zgody opiekuna prawnego dziecka.
  - 5) każde inne działania naruszające prawa małoletniego lub jego dobra osobiste w szczególności: narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia, naruszające jego godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na jego zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u niego cierpienie lub krzywdę, istotnie naruszające jego prywatność lub wzbudzające w nim poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.
3. Kontakty między małoletnimi powinny być oparte na wysokiej kulturze osobistej.
- 1) małoletni powinni używać zwrotów grzecznościowych typu proszę, dziękuję, przepraszam;

- 2) małoletni powinni cechować się uprzejmością, życzliwością, poprawnym, wolnym od wulgaryzmów językiem, kontrolować swoje zachowania i emocje, wyrażać sądy i opinie w spokojny sposób, który nikogo nie obraża i nie krzywdzi.
  - 3) małoletni powinni mieć poczucie obowiązku pomocy tym, którzy sobie radzą gorzej niż oni sami.
  - 4) małoletni okazują zrozumienie dla trudności i problemów innych, nie wyśmiewają ich, nie krytykują.
4. Małoletni mają prawo do własnych poglądów, ocen i spojrzenia na świat oraz wyrażania ich, pod warunkiem, że sposób ich wyrażania wolny jest od agresji i przemocy oraz nikomu nie wyrządza krzywdy.
  5. Bez względu na powód, agresja i przemoc fizyczna, słowna, psychiczna wśród małoletnich, nigdy nie może być przez nich akceptowana lub usprawiedliwiona.

IV. Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego przez pracownika szkoły

§ 1

1. Każdy pracownik szkoły, który podejrzewa/pozyskał informacje, że małoletni jest krzywdzony przez pracownika szkoły natychmiast zgłasza to dyrektorowi (lub pod jego nieobecność osobie pełniącej jego obowiązki). Zgłoszenie powinno zawierać jak najwięcej szczegółów, w tym informacje o małoletnim, osobie podejrzanej o krzywdzenie oraz wszelkie dowody lub świadków. Osoba zgłaszająca dostarcza na piśmie notatkę służbową do dyrektora szkoły (załącznik nr 1)
2. Dyrektor przeprowadza rozmowę z uczniem oraz oddzielnie wyjaśniającą z pracownikiem szkoły zapewniając poczucie bezpieczeństwa. W rozmowie może uczestniczyć wicedyrektor/specjalista/inny nauczyciel. Dyrektor sporządza z tych rozmów notatkę służbową.
3. W sytuacji, gdy opisane zdarzenie spełnia kryteria **przestępstwa ściganego z urzędu** dyrektor informuje rodzica o szczegółach powzięcia informacji o krzywdzeniu

małoletniego i informuje go o obowiązku ustawowym szkoły zobowiązującym ją do zawiadomienia policji lub prokuratury.

Zobowiązuje również rodzica do podjęcia współpracy w zakresie udzielenia dziecku niezbędnej pomocy w związku z zaistniałą sytuacją.

4. W sytuacji, gdy opisane zdarzenie nie spełnia kryteriów przestępstwa ściganego z urzędu, dyrektor podejmuje działania dyscyplinujące wobec pracownika odpowiedzialnego za krzywdzenie małoletniego zgodnie z przepisami prawa.

Dyrektor informuje rodzica o szczegółach powzięcia informacji o krzywdzeniu małoletniego i informuje ich o prawie rodzica do złożenia zawiadomienia. Zobowiązuje rodzica do podjęcia decyzji kierując się dobrem dziecka.

Zobowiązuje również rodzica do podjęcia współpracy w zakresie udzielenia dziecku niezbędnej pomocy w związku z zaistniałą sytuacją.

5. Uczeń zostaje objęty pomocą psychologiczną w szkole lub poza nią (w zależności od decyzji rodzica). Jeśli uczeń korzysta z pomocy psychologa poza szkołą, rodzic dostarcza do szkoły stosowne zaświadczenie w terminie 14 dni.
6. Wszystkie działania przedstawiciela oświaty oraz postawy rodziców, pracownik oświaty dokumentuje w notatce służbowej. Zakłada Kartę Interwencji (załącznik nr 2).

V. Procedura postępowania w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego przez rodzica/opiekuna prawnego

§ 1

1. **Każdy nauczyciel**, który powziął informację o krzywdzeniu małoletniego przez rodzica, bezpośrednio od niego lub innej osoby, ma obowiązek założyć „Niebieską Kartę A” i poinformować o sytuacji dyrektora szkoły (lub pod jego nieobecność osobę pełniącą jego obowiązki).

Jeżeli informację o krzywdzeniu małoletniego przez rodzica, bezpośrednio od niego lub innej osoby powziął **pracownik niepedagogiczny** szkoły, przekazuje on sprawę dyrektorowi, który wyznacza osobę do prowadzenia sprawy (wicedyrektor ds. wychowawczych, wychowawca, specjalista, nauczyciel wskazany przez dyrektora).

2. Rozmowę z osobą doznającą przemocy domowej przeprowadza się w warunkach gwarantujących swobodę wypowiedzi, poszanowanie godności oraz zapewniających bezpieczeństwo.

3. Procedura „Niebieskiej Karty”.

Wskazane jest aby w spotkaniu oprócz nauczyciela wszczynającego procedurę „Niebieskiej Karty” uczestniczył wicedyrektor ds. wychowawczych /specjalista/inny nauczyciel.

1) Jeżeli sprawcą działań na szkodę małoletniego jest **jeden z rodziców**, a drugi rodzic według informacji uzyskanych od dziecka jest osobą niekrzywdzącą, dyrektor szkoły lub nauczyciel zakładający „Niebieską Kartę” zobowiązany jest niezwłocznie wezwać rodzica niekrzywdzącego w celu poinformowania go o wszystkich ustawowych działaniach szkoły.

W obecności wezwanego rodzica nauczyciel wypełnia formularz „Niebieska Karta A” a rodzicowi niekrzywdzącemu wręcza formularz „Niebieska Karta B”. Zobowiązuje również rodzica do podjęcia współpracy w zakresie udzielenia dziecku niezbędnej pomocy w związku z zaistniałą sytuacją. Rodzic niekrzywdzący zobowiązuje się na piśmie, że zapewni dziecku bezpieczeństwo w domu.

2) Jeżeli z opisu sytuacji przemocy wobec dziecka ze strony jednego z rodziców zachodzi podejrzenie zagrożenia życia lub zdrowia, osoba wszczynająca procedurę „Niebieska Karta” ma obowiązek wezwać przedstawiciela ośrodka pomocy społecznej lub policję (po godzinach pracy OPS) i poinformować o konieczności zapewnienia dziecku ochrony przed rodzicem krzywdzącym.

3) Jeżeli sprawcą przestępstwa na szkodę małoletniego są **oboje rodzice lub, gdy dziecko pozostaje pod władzą rodzicielską jedynie rodzica będącego sprawcą przestępstwa**, wobec niego nauczyciel wypełnienia formularza Niebieska Karta A w obecności pełnoletniej osoby najbliższej (nie rodzica) lub pełnoletniej osoby wskazanej przez małoletniego, której wręcza się formularz „Niebieska Karta B”. W miarę możliwości działania przeprowadza się w obecności psychologa.

Jeżeli z opisu sytuacji przemocy wobec dziecka ze strony rodziców zachodzi podejrzenie zagrożenia życia lub zdrowia, osoba wszczynająca procedurę „Niebieska Karta” ma obowiązek wezwać przedstawiciela ośrodka pomocy społecznej lub policję (po godzinach pracy OPS) w celu zabezpieczenia małoletniego.

4) W przypadku podejrzenia popełnienia **przestępstwa ściganego z urzędu** z użyciem przemocy domowej dyrektor zawiadamia prokuraturę lub policję.

Wszystkie działania przedstawiciela oświaty oraz postawy i zachowania przedstawicieli innych służb, przedstawiciel oświaty dokumentuje w swojej notatce urzędowej.

4. Nauczyciel, który wypełniał „Niebieską Kartę A” dostarcza ją osobiście lub przesyła formularz „Niebieska Karta A” w terminie 5 dni roboczych od dnia wszczęcia procedury do zespołu interdyscyplinarnego w MOPS/GOPS, zgodnie z miejscem zamieszkania dziecka. Po godzinach pracy ośrodka pomocy społecznej „Niebieską Kartę A” można dostarczyć na policję.
5. Nauczyciel, który wypełniał „Niebieską Kartę A” we współpracy z wychowawcą/specjalistą, zobowiązany jest napisać pismo do Sądu Rodzinnego.
6. Dyrektor szkoły powołuje zespół składający się z: wicedyrektora szkoły ds. wychowawczych, wychowawcy ucznia, dwóch specjalistów (psycholog/ pedagog/ pedagog specjalny), ewentualnie innego pracownika mającego wiedzę o sytuacji krzywdzenia ucznia lub o uczniu.
7. Zespół opracowuje plan wsparcia małoletniego.
Opracowanie planu w miarę możliwości odbywa się w obecności niekrzywdzącego rodzica, jeśli dziecko zostało pod jego opieką po podjęciu interwencji lub opiekuna faktycznego, który sprawuje bezpośrednią opiekę nad dzieckiem po podjęciu interwencji w związku z krzywdzeniem małoletniego.
8. Plan wsparcia małoletniego sporządzany jest w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach. Jeden pozostaje w dokumentacji szkoły a drugi zostaje wręczony rodzicowi lub opiekunowi faktycznemu.
9. Wychowawca prowadzi monitoring realizacji planu wsparcia małoletniego dokumentując działania, zarówno realizowane przez pracowników szkoły, jak i rodzica/opiekuna dziecka. Zakłada Kartę Interwencji (załącznik nr 2).

VI. Procedura postępowania w przypadku podejrzenia krzywdzenia ucznia lub posiadania informacji o krzywdzeniu ucznia przez innego ucznia

§ 1

1. Każdy pracownik, który podejrzewa krzywdzenie ucznia lub posiadania informacji o krzywdzeniu ucznia przez innego ucznia, zgłasza sprawę do wychowawcy/wychowawców.
2. Wychowawca/wychowawcy wyjaśniają sprawę: rozmawiają z dzieckiem krzywdzonym i krzywdzącym (rozmowy nie powinny być prowadzone w tym samym miejscu i czasie), ewentualnymi świadkami.
3. Wychowawca/y powiadamiają o zaistniałej sytuacji rodziców ofiary oraz sprawcy przemocy. Rodziców ofiary informują także o prawie do złożenia zawiadomienia.
4. Gdy zdarzenie nie spełnia kryteriów przestępstwa ściganego z urzędu, wychowawca/wychowawcy stosują konsekwencje, wynikające ze Statutu szkoły.

§ 2

1. Gdy zdarzenie spełnia kryteria przestępstwa ściganego z urzędu, wychowawca informuje o sytuacji dyrektora szkoły. Dyrektor szkoły o sytuacji powiadamia policję lub prokuraturę.
2. Dyrektor szkoły wzywa na spotkanie rodziców dziecka **krzywdzonego** i informuje ich o okolicznościach zdarzenia, działaniach jakie zostaną podjęte wobec małoletniego krzywdzącego oraz jego rodziców
3. Dyrektor szkoły wzywa na spotkanie rodziców dziecka **krzywdzącego i informuje ich o:**
  - 1) okolicznościach zdarzenia,
  - 2) konieczności zawiadomienia przez placówkę oświatową o przestępstwie ściganym z urzędu
  - 3) zobowiązuje rodziców dziecka krzywdzącego do podjęcia niezbędnych działań z ich dzieckiem w celu ograniczenia jego zachowań naruszających prawa innych, z poszanowaniem jego praw, a w szczególności bez stosowania wobec niego przemocy,

- 4) informuje rodziców, że zachowanie dziecka może świadczyć o zagrożeniu demoralizacją. Z tego powodu szkoła ma obowiązek poinformować sąd opiekuńczy a rodzice zobowiązani są do podjęcia działań ochrony dziecka przed demoralizacją
- 5) gdy podczas rozmowy z dzieckiem krzywdzącym, ujawniło ono doświadczenie przemocy domowej w formie działania lub zaniechania ze strony rodzica lub rodziców, podejmuje działania, w zależności od okoliczności
4. Spotkania z rodzicami małoletnich powinny odbywać się w innym czasie w celu uniknięcia między nimi konfrontacji na terenie szkoły. Celem spotkań z rodzicami jest podjęcie czynności prawnych ale przede wszystkim zadbanie o dobro i bezpieczeństwo wszystkich małoletnich.
  5. Wszystkie działania przedstawiciela pałcówki oświatowej z uczniami i ich rodzicami wymagają szczegółowej dokumentacji opisującej jego działania oraz postawy uczniów i ich rodziców. Pracownik zakłada Kartę Interwencji (załącznik nr 2).
  6. Dyrektor szkoły powołuje zespół interwencyjny: wicedyrektora szkoły ds. wychowawczych, wychowawcy ucznia, dwóch specjalistów (psycholog/pedagog/pedagog specjalny), opracowujący plan pomocy dziecku krzywdzonemu oraz krzywdzącemu.
  7. Pracownicy szkoły wdrażają działania pomocowe i profilaktyczne . Za monitoring realizacji planu odpowiada wychowawca.

§ 3

1. W przypadku, gdy sytuacja wymaga natychmiastowego wezwania służb – policji/karetki pogotowia:
  - 1) pracownik szkoły, będący świadkiem sytuacji, przekazuje informację dyrekcji szkoły,
  - 2) dyrektor szkoły telefonicznie informuje odpowiednie służby – karetkę pogotowia lub/i policję (w przypadku gdy uczeń przejawia zachowania agresywne)
  - 3) dalej zgodnie z § 2 punktami 2-7.

§ 4

2. Pracownik, który powziął informację o krzywdzeniu małoletniego przez innego małoletniego **poza terenem** szkoły, ma obowiązek poinformować o tym dyrektora oraz rodziców o prawie rodzica do złożenia zawiadomienia.

VII. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet

§ 1

1. Szkoła, zapewniając dzieciom dostęp do Internetu, jest zobowiązana podejmować działania zabezpieczające dzieci przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju; w szczególności należy zainstalować i aktualizować oprogramowanie zabezpieczające.
2. Na terenie szkoły dostęp dziecka do Internetu jest możliwy pod nadzorem pracownika placówki na zajęciach w pracowni komputerowej lub na przeznaczonych do tego komputerach, znajdujących się w bibliotece szkolnej pod nadzorem nauczycieli bibliotekarzy.
3. W przypadku dostępu realizowanego pod nadzorem pracownika placówki, pracownik ma obowiązek informowania dzieci o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu. Pracownik czuwa także nad bezpieczeństwem korzystania z Internetu przez dzieci podczas lekcji.
4. Zakazuje się udostępniania na terenie szkoły na urządzeniach zarówno będących w zasobach szkoły jak i będących własnością prywatną (w tym małoletnich), wszelkich treści niebezpiecznych w tym pornograficznych, zawierających treści agresywne, promujących zachowania demoralizacyjne lub nielegalne oraz wszelkie inne mogące uznać za treści nieadekwatne dla małoletnich, którym są udostępniane.
5. Za udostępnienie treści niebezpiecznych, odpowiada właściciel urządzeń, za pośrednictwem których zostały udostępnione co oznacza, że w przypadku, gdy udostępnienie nastąpiło na urządzeniach szkolnych, odpowiada nauczyciel sprawujący opiekę nad uczniami, natomiast gdy udostępnienie nastąpiło na urządzeniach prywatnych, odpowiada ich właściciel. Za urządzenia przekazane małoletnim dzieciom przez rodziców, odpowiadają rodzice.
6. Opiekun szkolnej pracowni przydziela każdemu dziecku indywidualny login i hasło, umożliwiające korzystanie z komputera i Internetu w pracowni komputerowej. Pracownik informuje dziecko o konieczności zachowania loginu i hasła w tajemnicy.
7. Nauczyciel informatyki na początku każdego roku szkolnego informuje uczniów o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu.
8. W pomieszczeniu, w którym znajdują się urządzenia z dostępem do Internetu w widocznym miejscu znajduje się regulamin korzystania z sieci Internet.

9. Uczniowie nie mogą bez zgody i nadzoru nauczyciela prowadzącego lekcję korzystać z prywatnych urządzeń elektronicznych w salach lekcyjnych chyba, że nauczyciel na to pozwoli. W salach lekcyjnych znajdują się wyznaczone miejsca, w których uczniowie pozostawiają swoje prywatne urządzenia elektroniczne.

VIII. Procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie

§ 1

1. Osoba odpowiedzialna za sprzęt - starszy konserwator urządzeń komputerowych - zapewnia na wszystkich komputerach z dostępem do Internetu na terenie placówki zainstalowane i aktualizowane:
- 1) oprogramowanie filtrujące treści internetowe,
  - 2) oprogramowanie monitorujące korzystanie przez dzieci z Internetu,
  - 3) oprogramowanie antywirusowe,
  - 4) oprogramowanie antyspamowe,
  - 5) Firewall.
2. Oprogramowania są aktualizowane przez wyznaczonego pracownika placówki zgodnie z prawem i przyjętymi procedurami.
3. Wyznaczony pracownik przynajmniej raz na miesiąc sprawdza, czy na komputerach z dostępem do Internetu nie znajdują się niebezpieczne treści. W przypadku znalezienia niebezpiecznych treści wyznaczony pracownik ustala, kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzenia.
4. W przypadku ujawnienia udostępnienia treści niebezpiecznych małoletnim za pośrednictwem urządzeń szkolnych incydent jest zgłaszany dyrektorowi szkoły, a dyrektor szkoły nadzoruje zabezpieczenie urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu. Do czasu zakończenia działań zabezpieczających urządzenia elektroniczne z dostępem do Internetu są niedostępne dla uczniów.

5. W przypadku ujawnienia udostępnienia treści niebezpiecznych małoletnim za pośrednictwem urządzeń prywatnych na terenie szkoły incydent jest zgłaszany dyrektorowi szkoły, który podejmuje działania zgodnie z procedurami określonymi w rozdziale VI, § 2.
6. Uczniom opisanym w punktach 4 lub 5, którzy zostali narażeni na dostęp do treści niebezpiecznych udzielana jest informacja o możliwości uzyskania pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
7. Wychowawcy uczniów opisanych w punktach 4 lub 5 informują o incydencie rodziców/opiekunów małoletnich.

IX. Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia

§ 1

2. Zespół interwencyjny wyznaczony przez dyrektora szkoły opracowuje plan wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia.
3. Plan wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia powinien zawierać:
  - 1) informacje o wsparciu udzielonym na terenie szkoły: w zależności od potrzeb spotkania ze szkolnymi specjalistami, ich częstotliwość, działania pomocowe ze strony nauczycieli
  - 2) informacje o wsparciu zapewnionym przez rodziców/opiekunów poza szkołą
4. Plan wsparcia małoletniego przedstawiany jest rodzicom/opiekunom małoletniego.
5. Plan wsparcia małoletniego sporządzany jest w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach. Jeden pozostaje w dokumentacji szkoły, drugi zostaje wręczony rodzicowi lub opiekunowi faktycznemu.
6. Wychowawca ucznia prowadzi monitoring realizacji planu wsparcia małoletniego dokumentując działania zarówno realizowane przez pracowników szkoły jak i rodzica/opiekuna dziecka.

X. Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu szkoły do stosowania standardów ochrony małoletnich, zasady przygotowania tego personelu do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności

§ 1

1. Osobą odpowiedzialną za realizację standardów w szkole jest wicedyrektor ds. wychowawczych.
2. Wicedyrektor ds. wychowawczych odpowiedzialny jest za:
  - 1) monitorowanie realizacji standardów ochrony małoletnich reagowanie na sygnały naruszenia standardów ochrony małoletnich
  - 2) przyjmowanie zgłoszeń o poprawkach do standardów ochrony małoletnich (od uczniów, rodziców, pracowników)
  - 3) proponowanie zmian w standardach ochrony małoletnich
  - 4) prowadzenie Rejestru Zgłoszeń (załącznik nr 3) na podstawie Kart Interwencji
  - 5) organizowanie szkolenia pracowników ze stosowania standardów ochrony małoletnich
  - 6) odbierania od rodziców oświadczenia o zapoznaniu się ze standardami ochrony małoletnich we współpracy z wychowawcami

XI. Zasady przeglądu i aktualizacji standardów

§ 1

1. Wicedyrektor ds. wychowawczych dokonuje przeglądu i aktualizacji standardów nie rzadziej niż raz na 2 lata.
2. Przegląd i aktualizacja standardów polega między innymi na:
  - 1) zbieraniu informacji od pracowników, uczniów oraz ich rodziców w zakresie przydatności i czytelności procedur jak również ocen na temat praktycznego ich wdrażania w sytuacjach krzywdzenia dzieci
  - 2) weryfikowaniu zapisów standardów w zakresie ich zgodności ze zmieniającym się prawem
  - 3) przeprowadzeniu wśród pracowników szkoły ankiety (raz na dwa lata), której wzór stanowi załącznik nr 4.

3. Po przeprowadzonej ankiecie, wicedyrektor ds. wychowawczych opracowuje wypełnione ankiety oraz sporządza z nich raport, który przedstawia dyrektorowi szkoły
4. Dokonując monitoringu standardów, dyrektor szkoły może zlecić wychowawcom przeprowadzenie ankiety wśród uczniów, dotyczącej świadomości małoletnich z form pomocy realizowanych przez szkołę. Wzór ankiety stanowi załącznik nr 5.
5. Wicedyrektor ds. wychowawczych w sytuacji, gdy Standardy Ochrony Małoletnich będą wymagały aktualizacji może powołać zespół, który opracuje zmiany.
6. Wicedyrektor ds. wychowawczych daje do zatwierdzenia dyrektorowi szkoły propozycje aktualizacji standardów.
7. Wicedyrektor ds. wychowawczych na radzie pedagogicznej przedstawia uwagi i wnioski opracowane na podstawie informacji uzyskanych zgodnie z działaniami opisanymi w pkt. 2.
8. Dyrektor wraz z radą pedagogiczną podejmują decyzję o aktualizacji standardów zgodnie z zaakceptowanymi wnioskami.
9. Wszyscy pracownicy szkoły zobowiązani są podpisać oświadczenie potwierdzające zapoznanie się ze Standardami Ochrony Małoletnich i stosowania zapisów w nich zawartych.

XII. Zasady i sposób udostępniania uczniom i ich rodzicom/opiekunom prawnym lub faktycznym standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania

§ 1

Dyrektor szkoły zobowiązany jest udostępnić uczniom i ich rodzicom/opiekunom prawnym przyjęte i obowiązujące standardy ochrony małoletnich.

§ 2

Udostępnianie standardów uczniom szkoły odbywa się poprzez:

1. Wychowawców klas, którzy zobowiązani są na początku każdego roku szkolnego poinformować uczniów o obowiązujących standardach ze szczególnym naciskiem na opis zachowań niedozwolonych wobec małoletnich ze strony pracowników szkoły oraz innych małoletnich, jak również formach zgłaszania krzywdzenia małoletnich i osobach przyjmujących zgłoszenia. Nauczyciel zobowiązany jest udokumentować przeprowadzone zajęcia w dzienniku lekcyjnym wraz z listą obecności uczniów biorących udział w zajęciach.

Uczniowie nieobecni na tych zajęciach lub nowoprzybyli do szkoły mają obowiązek zapoznać się ze standardami ochrony małoletnich umieszczonymi na stronie internetowej szkoły we własnym zakresie.

2. Udostępnienie w miejscach dostępnych dla ucznia treści standardów w formie papierowej- biblioteka szkolna, sekretariat.
3. Udostępnienie treści standardów w zakładce dla ucznia szkoły na stronie internetowej szkoły piekna.edu.pl;
4. Przesłanie informacji za pośrednictwem dziennika elektronicznego na konto ucznia.

§ 3

Udostępnianie standardów rodzicom/opiekunom prawnym odbywa się poprzez:

1. Wychowawców klas, którzy zobowiązani są na pierwszej wywiadówce każdego roku szkolnego poinformować wszystkich uczestniczących o obowiązujących standardach, ze szczególnym naciskiem na opis niedozwolonych zachowań przemocowych wobec uczniów ze strony dorosłych, w tym rodziców oraz obowiązków podejmowanych przez szkołę w sytuacji stosowania przemocy domowej lub w szkole wobec uczniów. Wychowawca prowadzący spotkanie z rodzicami zobowiązany jest udokumentować zapoznanie ze standardami w notatce oraz zebrać od uczestniczących rodziców oświadczenia o zapoznaniu ich ze standardami ochrony małoletnich.

Rodzice nieobecni na zebraniu lub rodzice uczniów nowoprzybyłych do szkoły mają obowiązek zapoznać się ze standardami ochrony małoletnich umieszczonymi na stronie internetowej szkoły we własnym zakresie oraz potwierdzić zapoznanie się ze standardami pisząc taką informację do wychowawcy poprzez dziennik elektroniczny.

2. Udostępnienie w miejscach dostępnych dla rodzica (sekretariat szkolny, biblioteka) treści standardów formie papierowej.
3. Udostępnienie treści standardów w zakładce dla rodziców na stronie internetowej szkoły piekna.edu.pl;
4. Przesłanie treści standardów za pośrednictwem dziennika elektronicznego;
5. Na terenie szkoły na tablicy ogłoszeń umieszczone są informacje o placówkach, instytucjach niosących pomoc dziecku i rodzinie w nieprzemocowym regulowaniu relacji, podnoszeniu kompetencji wychowawczych, wsparciu w kryzysie psychicznym.

XIII. Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego

§ 1

Dyrektor ds. wychowawczych zobowiązany jest prowadzić i przechowywać dokumentację zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniemu. Prowadzi rejestr (załącznik nr 5) zgłoszeń i Kart Interwencji.

§ 2

Dokumentacja, o której mowa w § 1, powinna być przechowywana w oddzielnym segregatorze

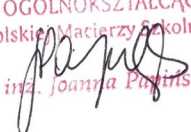
§ 3

Dokumentacja, o której mowa w § 1, powinna zawierać wszystkie dokumenty wytworzone zgodnie z procedurami określonymi w niniejszych Standardach Ochrony Małoletnich. Wszystkie przechowywane dokumenty powinny być przechowywane w oryginałach z wyjątkiem tych dokumentów, których oryginały zostały przekazane do innych instytucji (np. zawiadomienie policji lub prokuratury, zawiadomienie sądu opiekuńczego, druk formularza Niebieska Karta A), w tych przypadkach w dokumentacji przechowywane są ich kopie potwierdzone za zgodność z oryginałem

§ 4

Dokumentacja, o której mowa w § 1, powinna być przechowywana w miejscu uniemożliwiającym jej zniszczenie, ale także zapewniającym łatwy dostęp instytucji uprawnionych do kontroli prawidłowości wdrażania i realizowania procedur.

DYREKTOR
LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO
im. Polskiej Macierzy Szkolnej
mgr inż. Joanna Popińska

Notatka służbowa

Opis sytuacji powinien zawierać następujące elementy:

1. Data i miejsce zdarzenia
2. Opis zdarzenia
3. Osoby zaangażowane w zdarzenie: uczeń/uczniowie (imię i nazwisko, klasa),
pracownik/pracownicy szkoły (imię i nazwisko, stanowisko)
4. Świadkowie zdarzenia: imię i nazwisko, klasa/stanowisko
5. Inne istotne informacje

Opis sytuacji, zdarzenia:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Podpis pracownik

KARTA INTERWENCJI

1. Imię i nazwisko ucznia, klasa

.....

2. Przyczyna interwencji (forma krzywdzenia)

.....
 .....
 .....
 .....

3. Osoba zawiadamiająca o podejrzeniu krzywdzenia

..... data .....

4. Opis podjętych działań

Data	Działanie

5. Spotkania z opiekunami dziecka

Data	Opis spotkania

6. Forma podjętej interwencji:

1) Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.

2) Wniosek o wgląd w sytuację dziecka.

3) Inny rodzaj interwencji.

Jaki?.....
.....
.....
.....
.....

7. Dane dotyczące interwencji (nazwa organu, do którego zgłoszono interwencje, data)

.....
.....
.....
.....
.....

8. Wyniki interwencji: działania organów wymiaru sprawiedliwości, jeśli szkoła je uzyskała, działania szkoły, działania rodziców.

.....
.....
.....
.....
.....

Podpis pracownika

.....

REJESTR ZGŁOSZEŃ

Lp.	Data przyjęcia zgłoszenia	Imię, nazwisko oraz klasa ucznia, którego dotyczy zgłoszenie	Imię i nazwisko osoby przyjmującej zgłoszenie	Podpis

MONITORING STANDARDÓW – ANKIETA DLA PRACOWNIKÓW

1.	Czy znasz treść dokumentu Standardy Ochrony Małoletnich, obowiązującego w naszej szkole?	TAK	NIE
2.	Czy uważasz, że potrafisz rozpoznać u uczniów symptomy krzywdzenia?	TAK	NIE
3.	Czy wiesz, w jaki sposób zareagować na symptomy krzywdzenia ucznia?	TAK	NIE
4.	Czy zaobserwowałeś naruszenie zasad określonych w Standardach Ochrony Małoletnich przez pracownika szkoły?	TAK	NIE
4a.	<p>Jakie zasady zostały naruszone?</p> <p>Jakie działania podjąłeś/podjęłaś?</p>		
5.	Czy masz uwagi/ przemyślenia związane z funkcjonującymi w szkole Standardami Ochrony Małoletnich?	TAK	NIE
5a.	Jeśli masz jakieś uwagi związane z funkcjonowaniem w szkole Standardów Ochrony Małoletnich – opisz je.		
6.	Czy jakieś działanie związane z przyjęciem Standardów Ochrony Małoletnich jest odbierane jako trudne lub niechętnie podchodzisz do jego realizacji z innych powodów?	TAK	NIE
7.	Czy masz jakieś sugestie/ propozycje poprawy obowiązujących w szkole Standardów Ochrony Małoletnich?	TAK	NIE
7a.	Jeśli TAK, napisz je.		

MONITORING STANDARDÓW – ANKIETA DLA UCZNIÓW

1.	Czy znasz Standardy Ochrony Małoletnich obowiązujące w naszej szkole?	TAK	NIE
2.	Czy w sytuacji doświadczenia przemocy, krzywdy wiesz do kogo możesz się zgłosić, aby uzyskać pomoc?	TAK	NIE
3.	Czy byłeś/byłaś świadkiem przemocy?	TAK	NIE
3a.	Jeśli tak, opisz, jak zareagowałeś/zareagowałaś.		
4.	Czy uważasz, że w Twojej klasie istnieje problem przemocy?	TAK	NIE